

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Jiřího Pally a JUDr. Marie Turkové v právní věci žalobce: **Ing. B. G.**, zast. Mgr. Barborou Leiterovou, advokátkou, se sídlem Heinrichova 16, Brno, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 31. 8. 2009, č. j. 22 Cad 196/2008 - 53,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Ustanovené zástupkyni žalobce Mgr. Barboře Leiterové **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů v částce 1920 Kč, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Žalovaná rozhodnutím ze dne 28. 3. 2008, č. X, podle § 29 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), ve znění pozdějších předpisů, a podle čl. 46 odst. 1 nařízení Rady (EHS) č. 1408/71 ze dne 14. 6. 1971, o uplatňování systémů sociálního zabezpečení na zaměstnané osoby, osoby samostatně výdělečně činné a jejich rodinné příslušníky pohybující se v rámci Společenství (dále jen „nařízení“), přiznala žalobci od 19. 7. 2007 starobní důchod ve výši 7525 Kč měsíčně s tím, že jej podle nařízení vlády č. 256/2007 Sb. zvýšila od ledna 2008 na částku 7805 Kč měsíčně.

V odůvodnění tohoto rozhodnutí žalovaná uvedla, že doba pojištění stanovená pro nárok na důchod byla splněna podle českých právních předpisů, a proto byl žalobci přiznán důchod podle čl. 46 odst. 1 nařízení. Podle něho bylo provedeno srovnání výše důchodu, která žalobci

náleží s přihlédnutím k dobám pojištění získaným v ostatních členských státech (dílní důchod), s výší důchodu, která by mu náležela pouze na základě českých dob pojištění bez přihlédnutí k dobám pojištění získaným v ostatních členských státech (plný důchod). Vzhledem k tomu, že dílní důchod v částce 7525 Kč převyšuje plný důchod v částce 6545 Kč, byl žalobci přiznán dílní důchod. Dále lze dobu studia po 18. roce věku hodnotit v rozsahu prvních šesti let tohoto studia.

V řízení o žalobě proti tomuto rozhodnutí žalobce požadoval uznání započtení 1046 dnů (správně 1064 dnů - pozn. soudu) do náhradní doby pojištění, která se skládá a) z 41 dnů za období letních prázdnin po skončení střední školy a nástupu na vysokou školu, b) z 976 dnů za období studia na Elektrotechnické fakultě Slovenské vysoké školy technické v Bratislavě a c) z 47 dnů za období pracovní neschopnosti po ukončení studia na vysoké škole do počátku zaměstnání. K tomu uvedl, že během letních prázdnin po skončení střední školy mu byla uznána pouze doba, ve které pracoval. Studium na vysoké škole si prodloužil, avšak nikoliv vlastní vinou, nýbrž v důsledku několika jím tvrzených konkrétních skutečností, které souvisely s tehdejšími společenskými poměry a které na něho nepříznivě dopadaly. Během studia i letních prázdnin přitom pracoval, avšak příslušné smlouvy si nezakládal. Po ukončení vysoké školy onemocněl zápalom plic, takže do zaměstnání mohl nastoupit až v době, kdy byl vyléčen. Dále žalobce poukázal na to, že v době jeho studia platil federální zákon, podle něhož se do doby zaměstnání započítávala doba přípravy na povolání až do 26. roku věku. Z tohoto důvodu je současná česká právní úprava umožňující zohlednění nepřetržité přípravy na povolání jen do doby 24. roku věku retroaktivní a odporující právnímu předpisu z doby společného státu. Proto z důvodu odstranění tvrdosti zákona žádal, aby mu do náhradní doby pojištění bylo započteno i období přípravy na povolání po dosažení 24. roku věku.

Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 31. 8. 2009, č. j. 22 Cad 196/2008 - 53, žalobu proti uvedenému rozhodnutí žalované jako nedůvodnou zamítl.

V odůvodnění tohoto rozsudku krajský soud uvedl, že započtení období studia žalobce po dosažení jeho 24. roku věku do náhradní doby pojištění neumožňuje § 13 odst. 2 věty druhé zákona o důchodovém pojištění, podle něhož se za náhradní dobu pojištění považuje též doba studia získaná před 1. 1. 1996 podle předpisů platných před tímto dnem, a to po dobu prvních šesti let tohoto studia po dosažení věku 18 let. Z tohoto důvodu nebylo možné žalobci započíst ani období jeho pracovní neschopnosti po ukončení studia. Pracovní činnost vykonávaná během studia může být zhodnocena dodatečně, pokud bude prokázána evidenčními listy důchodového pojištění, případně pracovními smlouvami. Tvrdosti, které by se vyskytly při provádění sociálního zabezpečení, pak může odstraňovat pouze ministr práce a sociálních věcí, případně správy sociálního zabezpečení na základě jeho pověření.

Proti tomuto rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) v zákonné lhůtě kasační stížnost a v jejím doplnění uvedl, že tak činí z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

Stěžovatel v kasační stížnosti namítl, že nezapočítání celého období nepřetržité přípravy na povolání v délce 976 dnů do náhradní doby pojištění je retroaktivní a diskriminační. Během celé doby studia, včetně prázdnin, totiž za něho stát uskutečňoval odvody sociální pojišťovně. Dále v době zániku ČSFR jako občan Slovenské republiky pracoval u českého zaměstnavatele, přičemž podle slovenských zákonů by se mu celé období přípravy na povolání zohledňovalo, takže na rozdělení společného státu nemůže doplácet. Rovněž tak je nesmyslné, aby se v době přípravy na povolání řídil podle zákonů platných o čtyřicet let později.

Dále stěžovatel namítl, že i podle zákona o důchodovém pojištění, který považuje za diskriminační, mělo být zohledněno období části letních prázdnin po skončení střední školy v délce 41 dnů, neboť v té době studoval pouze druhým rokem po dosažení věku 18 let.

Rovněž tak stěžovatel namítl nezapočítání období pracovní neschopnosti po ukončení vysokoškolského studia v délce 47 dnů do náhradní doby pojištění, neboť choroba byla s velkou pravděpodobností vyvolaná umělým způsobem kvůli jeho angažovanosti v letech 1968 a 1969 a navíc po dobu ochranné lhůty byly sociální pojišťovně odváděny platby, o čemž byl ujistěn svým budoucím zaměstnavatelem.

Konečně stěžovatel namítl, že žalovaná doposud nezhodnotila dobu jeho učení za frézaře v délce jednoho roku a její rozhodnutí o zvýšení starobního důchodu doposud neobdržel.

Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v souladu s ustanoveními § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., podle nichž byl vázán rozsahem a důvody, jež byly stěžovatelem v kasační stížnosti uplatněny. Přitom neshledal vady uvedené v ustanovení § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Stěžovatel poukázal na důvody kasační stížnosti uvedené v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. V prvních třech stížnostních námitkách se však nezmínil o žádné vadě řízení před správním orgánem, kvůli níž měl krajský soud žalobou napadené rozhodnutí zrušit. Rovněž tak neuvedl, v čem je rozsudek krajského soudu je nepřezkoumatelný nebo že v řízení před soudem došlo k jiné vadě, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Stěžovatel v prvních třech stížnostních námitkách brojil pouze proti nezapočítání celkem 1064 dní do náhradní doby pojištění, v čemž spatřoval retroaktivní, diskriminační a protiprávní postup. Tyto stížnostní body tedy byly uplatněny jen z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení, který je obsažen v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Z obsahu správního spisu vyplývá, že stěžovatel v období od 1. 9. 1961 do 30. 6. 1965 studoval na Střední průmyslové škole v Dubnici nad Váhom a studium ukončil vykonáváním maturitní zkoušky. Od 1. 9. 1965 byl studentem Elektrotechnické fakulty Slovenské vysoké školy technické v Bratislavě, přičemž toto vysokoškolské studium zakončil dne 14. 10. 1972 složením státní závěrečné zkoušky. Žalovaná při výpočtu výše starobního důchodu zahrнула do doby pojištění celou dobu středoškolského studia do dosažení věku 18 let, která podle osobního listu důchodového pojištění připojeného k žalobou napadenému rozhodnutí spadala do období od 1. 9. 1961 do 18. 11. 1963. Do náhradní doby pojištění však s odkazem na § 13 odst. 2 větu druhou zákona o důchodovém pojištění započítala pouze dobu prvních šesti let středoškolského a vysokoškolského studia po dosažení věku 18 let, a to za období od 19. 11. 1963 do 30. 6. 1965 a od 1. 9. 1965 do 19. 1. 1970, jak vyplývá z osobního listu důchodového pojištění. Zbývající dobu vysokoškolského studia za období od 20. 1. 1970 do 14. 10. 1972 pak žalovaná v tomto směru pominula.

V předchozích právních předpisech upravujících důchodové zabezpečení se za dobu zaměstnání (náhradní dobu) skutečně považovala celá doba studia po skončení povinné školní docházky (§ 8 odst. 1 písm. f) zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, § 10 odst. 1 písm. d) zákona č. 121/1975 Sb., o sociálním zabezpečení, § 6 odst. 1 bod 4 zákona č. 101/1964 Sb., o sociálním zabezpečení, a § 6 odst. 2 písm. a) zákona č. 55/1956 Sb., o sociálním zabezpečení). Tak tomu bylo i v původním znění zákona o důchodovém pojištění,

který v § 13 odst. 1 stanovil, že za dobu pojištění se považují též doby zaměstnání získané před 1. lednem 1996 podle předpisů platných před tímto dnem. Teprve novelou zákona o důchodovém pojištění č. 425/2003 Sb. bylo s účinností od 1. 1. 2004 do ustanovení § 13 odst. 2 vložena věta druhá, podle níž se za náhradní dobu pojištění považuje též doba studia získaná před 1. lednem 1996 podle předpisů platných před tímto dnem, a to po dobu prvních šesti let tohoto studia po dosažení věku 18 let. Touto změnou právní úprava doba studia získaná před účinností zákona o důchodovém pojištění změnila svou právní povahu a pro účely vzniku nároku na dávku důchodového pojištění a stanovení její výše ji lze započítat mezi náhradní dobu pojištění maximálně v délce šesti let po dovršení 18. roku věku pojištěnce. O zbývající nezapočtenou dobu studia se tak snižuje doba celých roků pojištění, z nichž se podle § 34 odst. 1 věty první zákona o důchodovém pojištění stanoví výše procentní sazby starobního důchodu. Podle věty druhé téhož ustanovení se navíc takto redukovaná náhradní doba pojištění pro stejné účely započítává pouze v rozsahu 80 %. Stěžovateli byl přiznán starobní důchod od 19. 7. 2007, takže v projednávané věci byla aplikována tato pro něho méně výhodná nová právní úprava, jež nově hodnotila dobu studia získanou před její účinností. Uvedený postup však nemá retroaktivní povahu, jak tvrdí stěžovatel.

Právní věda rozeznává retroaktivitu pravou a nepravou. Pravá retroaktivita zahrnuje situace, kdy na základě nové právní úpravy vznikají právní vztahy před její účinností a za podmínek, které teprve dodatečně stanovila. Rovněž tak pod pravou retroaktivitu spadají i případy, kdy nová právní úprava mění právní vztahy vzniklé podle právní úpravy staré, a to ještě před účinností nového zákona. V právním státě je pravá retroaktivita až na striktní výjimky nepřijatelná. Naproti tomu o nepravou retroaktivitu se jedná v případě, kdy vznik právního vztahu a jeho následky, k nimž došlo před účinností nového zákona, se posuzuje podle práva dřívějšího, a to i když tento právní vztah již není v nové právní úpravě obsažen, přičemž jestliže právní vztah trvá i nadále, posuzují se ode dne účinnosti nového zákona podle tohoto nového zákona i právní následky dotyčného právního vztahu, které nastaly po účinnosti nového zákona. Nepravá retroaktivita je naopak v právním státě zásadně přípustná, neboť není v rozporu s principy právní jistoty a ochrany důvěry občanů v právo (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 12. 7. 1994, sp. zn. Pl. ÚS 3/94, Sbírka nálezů a usnesení 1994, č. 38 str. 288 a nálezy Ústavního soudu ze dne 4. 2. 1997, sp. zn. Pl. ÚS 21/96, č. 63/1997 Sb.).

Nárok na důchod vzniká dnem splnění podmínek stanovených zákonem o důchodovém pojištění, jak vyplývá z jeho § 54 odst. 1. Na starobní důchod má podle § 28 téhož zákona nárok pojištěnec, jestliže získal potřebnou dobu pojištění a dosáhl stanoveného věku, popřípadě splňuje další podmínky stanovené v uvedeném zákoně. Stanovení podmínek pro vznik nároku na starobní důchod, jakož i způsob stanovení jeho výše, je přitom v dispozici zákonodárce, který je může novou právní úpravou měnit i v neprospěch pojištěnců, neboť v opačném případě by nemohl reagovat na aktuální společenské, ekonomické či sociální poměry a neměl by tak nástroje pro udržení funkčnosti systému důchodového pojištění a zajištění příslušných sociálních práv všech pojištěnců. Takto ostatně zákonodárce v nedávné době několikrát postupoval kupříkladu při stanovení pozdějšího důchodového věku a vyšší doby pojištění potřebné pro vznik nároku na starobní důchod, jakož i při redukcí náhradních dob pojištění či jejich méně výhodného zápočtu pro účely stanovení procentní výměry starobního důchodu. Z hlediska atributů demokratického právního státu je samozřejmě podstatné, aby k takovým změnám nedocházelo svévolně, neracionálně, neodůvodněně a nediskriminačně, nicméně při splnění těchto předpokladů nelze stanovení přísnějších podmínek pro vznik nároku na důchod či pro jeho výši zákonodárci upřít. Z toho vyplývá, že na jednotlivé podmínky pro vznik nároku na starobní důchod a na stanovení způsobu výpočtu jeho výše nelze nahlížet jako na vzniklé právní vztahy, na které by dopadal zákaz zpětné účinnosti právních norem ve smyslu nemožnosti změny těchto podmínek. Naopak tyto podmínky je zapotřebí považovat

toliko za právní skutečnosti tedy za okolnosti, s nimiž právní normy spojují vznik nároku na starobní důchod a pomocí nichž se určuje výše této dávky. Jedná se přitom o složené právní skutečnosti, neboť vznik nároku na starobní důchod a možnost stanovení jeho výše jsou zákonem podmíněny existencí několika jednotlivých právních skutečností, přičemž příslušné následky vznikají až splněním poslední z nich. Proto teprve až po splnění všech zákonných podmínek nutných pro vznik nároku na starobní důchod a pro možnost stanovení jeho výše lze hovořit o vzniku právního vztahu důchodového pojištění, na základě něhož má pojištěnec právo na tuto dávku důchodového pojištění. Opačný výklad by vedl k naprosto neudržitelnému závěru, podle něhož nelze v neprospěch pojištěnce nikdy měnit podmínky pro vznik nároku na starobní důchod či parametry potřebné pro stanovení jeho výše.

Účast na důchodovém zabezpečení, která byla podle předchozích právních předpisů založena z titulu doby studia po skončení povinné školní docházky a na jejímž základě pojištěnec účinností zákona o důchodovém pojištění získal dobu pojištění v rozsahu celého tohoto studia, představovalo pouze jednu z několika právních skutečností potřebných pro vznik nároku na starobní důchod. Proto v přeměně povahy doby studia získané před účinností zákona o důchodovém pojištění z doby pojištění na náhradní dobu pojištění, a to po dobu prvních šesti let tohoto studia po dosažení věku 18 let a v z toho vyplývající možnosti jejího započítání pro účely stanovení výše procentní výměry starobního důchodu pouze v rozsahu 80 %, nelze spatřovat nepřipustnou zpětnou účinnost právního vztahu vzniklého podle staré právní úpravy. Takový právní vztah totiž vznikl teprve splněním všech podmínek stanovených zákonem pro vznik nároku na starobní důchod, takže dokud k jejich naplnění nedošlo, mohl zákonodárce hodnocení doby studia měnit i v neprospěch pojištěnce. Nešlo tedy o právní úpravu právního vztahu, nýbrž právních skutečností vedoucích ke vzniku právního vztahu. Z tohoto důvodu část novely zákona o důchodovém pojištění č. 425/2003 Sb., která takovou změnu zakotvila, není možné považovat za nepřipustný případ pravé retroaktivity. Navíc se nejedná ani o případ obecně přípustné retroaktivity nepravé, neboť k té by mohlo dojít jen za situace, kdyby již pojištěnci vznikl nárok na starobní důchod a nově by se upravovaly následky vzniklé z tohoto existujícího právního vztahu za období od účinnosti nového zákona. Takové následky však nová právní úprava ve vztahu k již přiznaným starobním důchodům neupravuje. Ustanovení § 13 odst. 2 věty druhé zákona o důchodovém pojištění, ve znění zákona č. 425/2003 Sb., tedy nemá retroaktivní povahu.

Proto by jeho ústavnost mohla být zpochybněna pouze v případě, kdyby v něm obsažená změna týkající se hodnocení doby studia, která jde k tíži pojištěnců byla svévolná, neracionální, neodůvodněná či diskriminační, jak již bylo zmíněno. Takovým způsobem však na uvedenou změnu právní úpravy nelze nazírat. Ta totiž byla schválena za účelem sjednocení hodnocení doby studia pro účely důchodového pojištění, které doposud bylo posuzováno rozdílně v závislosti na tom, v kterém období studium probíhalo. Dále byla uvedená právní úprava odůvodněna nutností postupně snižovat rozsah náhradních dob pojištění hodnocených pro účely důchodového pojištění, za které se neodvádí pojistné, a to v zájmu zajištění stabilizace systému důchodového pojištění (srov. důvodová zpráva k vládnímu návrhu na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, 4. volební období Poslanecké sněmovny, sněmovní tisk č. 396/0, www.psp.cz). Uvedené důvody, které vedly zákonodárce ke změně hodnocení doby studia, lze tedy považovat za legitimní, racionální a odůvodněné. Navíc se nejedná o důvody, které by ztěžovaly možnost získat potřebnou dobu pojištění, neboť šestiletá doba studia po dosažení věku 18. let je zpravidla dostatečně dlouhá na to, aby pojištěnec mohl soustavnou přípravu na budoucí povolání řádně ukončit. Rovněž tak tyto důvody nejsou diskriminační,

neboť započítání toliko šesti let studia po dosažení věku 18 let se bez výjimky uplatní na všechny žadatele o starobní důchod bez ohledu na to, zda studovali před účinností zákona o důchodovém pojištění nebo po ní. Diskriminaci pak rozhodně nelze shledat v tom, že po dobu studia, kdy se pojištěnci nepodíleli na financování systému důchodového pojištění (zabezpečení), tak za ně fakticky učinil stát. Naopak právě v této skutečnosti lze spatřovat legitimní důvod pro omezování rozsahu náhradních dob, neboť takové opatření má za následek snižování znevýhodnění osob, jež do systému důchodového pojištění (zabezpečení) přispívaly svými odvody. Ustanovení § 13 odst. 2 věty druhé zákona o důchodovém pojištění, ve znění zákona č. 425/2003 Sb., pak nelze považovat za diskriminační ani ve vztahu k občanům Slovenské republiky, kterým vznikl nárok na český starobní důchod. Čl. 13 nařízení totiž zakotvuje zásadu použití jednoho právního řádu a v hlavě II. upravuje kolizní normy za účelem naplnění této zásady. Proto použití některého pravidla pro určování příslušnosti k právním předpisům vedoucího k závěru, že osoba pohybující se v rámci Evropské unie bude ve vztahu k určitému období podléhat aplikaci norem českého systému důchodového pojištění, nemůže vést k závěru o její diskriminaci, a to i kdyby doba studia byla pro ní hodnocena příznivěji podle právního řádu státu, jehož je občanem, jak v dané věci uvádí stěžovatel. Objektivní důvody, pro které pojištěnec nemohl dokončit studium v šestileté lhůtě od dosažení věku 18 let, pak nelze brát při hodnocení doby studia v úvahu, avšak ani v této skutečnosti nelze spatřovat projev diskriminace, neboť jednotlivé podmínky potřebné pro vznik nároku na starobní důchod musí být formulovány obecně a nemohou pamatovat na všechny situace, které by jejich naplnění mohly objektivně bránit. K zohlednění takových mimořádných okolností slouží institut odstraňování tvrdostí při provádění sociálního zabezpečení, který je upraven v § 4 odst. 3 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení.

Lze tedy shrnout, že v projednávané věci postup žalované spočívající v nezapočítání celé doby studia do náhradní doby pojištění stěžovatele nemělo retroaktivní povahu a ani nebylo diskriminační. První stížnostní námitce tedy nemohl Nejvyšší správní soud přisvědčit.

Rovněž tak se nemohl ztotožnit ani s druhou stížnostní námitkou, v níž stěžovatel poukázal na nezapočítání části letních prázdnin po skončení střední školy do náhradní doby pojištění. Podle § 13 odst. 2 věty druhé zákona o důchodovém pojištění, ve znění zákona č. 425/2003 Sb., se totiž za náhradní doby pojištění považuje doba studia získaná před 1. lednem 1996 podle předpisů platných před tímto dnem. Jím byl zákon č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, jehož ustanovení § 8 odst. 1 písm. f) považovalo za zaměstnání, jímž se získávala doba zaměstnání, také studium po skončení povinné školní docházky. Toto studium se pak podle § 1 vyhlášky Federálního ministerstva práce a sociálních věcí č. 149/1988 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení, započítávalo v rozsahu, v jakém se hodnotilo jako soustavná příprava na budoucí povolání podle § 24 a za stejných podmínek. Ustanovení § 24 odst. 1 písm. a), odst. 3 písm. a), b) této prováděcí vyhlášky přitom za soustavnou přípravu dítěte na budoucí povolání považovalo kromě studia na středních a vysokých školách také dobu od skončení výuky v jednom školním roce do počátku následujícího školního roku, jestliže dítě pokračovalo bez přerušení v dalším studiu, jakož i dobu školních prázdnin bezprostředně navazujících na skončení studia, pokud dítě nevstoupilo do trvalého zaměstnání, popřípadě nezačalo vykonávat jinou trvalou pracovní činnost, ani nezačalo pobírat hmotné zabezpečení uchazečů o zaměstnání. Z toho vyplývá, že část letních prázdnin, během níž nebyl stěžovatel zaměstnán, představovala podle předchozích právních předpisů součást doby studia. Proto měla žalovaná do náhradní doby pojištění zahrnout také období od 1. 7. 1965 do 14. 7. 1965 a od 5. 8. 1965 do 31. 8. 1965, ve kterém nebyl stěžovatel zaměstnán, neboť toto období skutečně spadalo do prvních šesti let studia po dosažení věku 18 let. Takto však žalovaná nepostupovala, jak vyplývá z osobního listu důchodového pojištění, který byl přiložen k žalobou napadenému rozhodnutí. Nicméně dobu studia získanou před 1. lednem 1996 lze podle § 13

odst. 2 věty druhé zákona o důchodovém pojištění, ve znění zákona č. 425/2003 Sb., považovat za náhradní dobu pojištění pouze v rozsahu prvních šesti let tohoto studia po dosažení věku 18 let, jak již bylo několikrát zmíněno. V tomto nejvyšším možném rozsahu přitom byla doba studia stěžovateli při výpočtu plného i dílčího důchodu zohledněna, neboť podle příslušného osobního listu důchodového pojištění byl její konec kvůli pominutí části letních prázdnin po skončení střední školy posunut až na den 19. 1. 1970, ačkoliv při zohlednění tohoto dřívějšího časového úseku tvořícího součást doby studia měl být správně stanoven na den 9. 12. 1969. Uvedené pochybení tedy nemohlo mít žádný vliv na stanovení počtu dnů náhradní doby pojištění a výše plného i dílčího důchodu.

Doba pracovní neschopnosti stěžovatele v období od ukončení vysokoškolského studia do nástupu k trvalému zaměstnání, která nespádala do období školních prázdnin a tudíž ji nelze považovat za dobu studia ve smyslu citovaného ustanovení § 24 odst. 3 písm. b) vyhlášky č. 149/1998 Sb., se pak podle právních předpisů platných před 1. lednem 1996 nepovažovala za dobu zaměstnání ani za náhradní dobu. Náhradní dobou byla podle § 9 odst. 1 písm. f) zákona č. 100/1988 Sb. pouze doba, po kterou měl občan právo na nemocenské, avšak z obsahu správního spisu nikterak nevyplývá, že by stěžovateli takové právo v uvedeném období příslušelo. Důvody vzniku pracovní neschopnosti, na které poukázal stěžovatel, pak nejsou právně relevantní. Ani třetí stížnostní námitku tedy Nejvyšší správní soud neshledal důvodnou.

Stížnostní námitkou o nezhodnocení další doby pojištění v délce jednoho roku získané studiem na odborném učilišti v období od 1. 9. 1960 do 31. 8. 1961 a o nevydání rozhodnutí o zvýšení starobního důchodu se Nejvyšší správní soud nemohl zabývat, neboť tyto skutečnosti byly uplatněny až po vydání napadeného rozsudku krajského soudu, takže podle § 109 odst. 4 s. ř. s. k nim nelze přihlížet. Navíc ve správním spise je založeno rozhodnutí žalované ze dne 11. 6. 2008, č. X, kterým byl stěžovateli po zhodnocení této doby pojištění podle § 56 odst. 1 písm. b) zákona o důchodovém pojištění od 19. 7. 2007 zvýšen starobní důchod na částku 7779 Kč.

S ohledem na všechny shora uvedené skutečnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. nebyl naplněn. Proto kasační stížnost podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl a současně v souladu s ustanoveními § 120 a § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť stěžovatel v něm neměl úspěch a správnímu orgánu takové právo ve věcech důchodového pojištění nepřísluší.

V řízení o kasační stížnosti proti napadenému rozsudku krajského soudu byla stěžovateli zástupkyní ustanovena soudem advokátka Mgr. Barbora Leiterová. Její hotové výdaje a odměnu za zastupování platí stát, jak vyplývá z ustanovení § 120 a § 35 odst. 8 věty první s. ř. s. Z tohoto důvodu Nejvyšší správní soud přiznal ustanovené zástupkyni stěžovatele odměnu za zastupování a náhradu hotových výdajů v celkové výši 1920 Kč, která se skládá z částky 1000 Kč za dva úkony právní služby po 500 Kč (první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení a doplnění kasační stížnosti podle § 7, § 9 odst. 2 a § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, ve znění vyhlášky č. 276/2006 Sb.), z částky 600 Kč za dva s tím související režijní paušály po 300 Kč (§ 13 odst. 1 a 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění vyhlášky č. 276/2006 Sb.) a z částky 320 Kč odpovídající 20 % dani z přidané hodnoty, již byla advokátka povinna podle zvláštního právního předpisu odvést z odměny za zastupování a náhrad, jež byly vyjmenovány. Odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů pak bude ustanovené zástupkyni stěžovatele proplacena z účtu Nejvyššího správního soudu v obvyklé lhůtě.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. srpna 2010

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu